

Til patienter og pårørende

Blæreskylning med Gepan

Afdelingen for Kvindesygdomme og fødsler

Region Syddanmark

Information om blæreskylning med Gepan

Blærens funktion er at opsamle urin. Urinen indeholder mange affaldsstoffer, som kan give anledning til irritation af blærevæggen.

For at beskytte blærevæggen imod disse irriterende affaldsstoffer, danner kroppen et beskyttelseslag, som ligger på overfladen af blærevæggen.

Hvis beskyttelseslaget er ødelagt, kan affaldsstofferne fra urinen komme i direkte kontakt med de dybere liggende lag i blærevæggen, og forårsage stærke smerter, sammentrækninger af blæren samt betændelsestilstande i blæren. Når beskyttelseslaget er ødelagt kan bakterier også nemmere sætte sig fast på blærevæggen og forårsage urinvejsinfektion.

Har dette stået på igennem længere tid; i fere år, bliver blæren efterhånden uelastisk. Blæren bliver også efterhånden mindre, således at det er nødvendigt at tømme den ofte både dag og nat. Du vil føle mere trang, smerter og hyppige vandladninger.

Hvordan bruges Gepan skylning

Gepan indeholder et stof, som kan erstatte og genopbygge det ødelagte beskyttelseslag i blæren, hvis det ikke fungerer ordentligt.

Gepan er en væske, som sprøjtes op i blæren ved hjælp af et kateter. Det er en lokal behandling, som kun virker i blæren. For at få bedst mulig effekt skal væsken blive i blæren i så lang tid som muligt, dog mindst 30 minutter. Herefter kan man gå på toilettet og tømme blæren.

Som regel gives en kur med 6 Gepan skylninger med ca. 1-2 ugers interval. Herefter vil der i samråd med dig blive taget stilling til, om der skal gives yderligere skylninger evt. med en måneds interval. Behandlingen tilrettelægges efter, om du er helt symptomfri og hvornår dine symptomer evt. vender tilbage. En bedring i symptomer betyder, at behandlingen er vellykket.

Bivirkninger

Der kendes ikke til bivirkninger ved behandling med Gepan skylning. Nogle vil dog opleve gener ved at få et kateter lagt op i blæren.

Gepan skylninger anvendes bl.a. ved følgende tilstande:

1. Smertefuldt blæresyndrom (Interstitiel cystitis)

Interstitielt cystitis er en kronisk betændelsestilstand i blærevæggen, som ikke er forårsaget af bakterier. Der vil typisk optræde 3 hovedsymptomer, nemlig smerter i underlivsregionen, kraftig vandladningstrang samt en hyppig vandladning både dag og nat. Endvidere ses en hyppigere tendens til blærebetændelse. Man er ikke sikker på, hvad årsagen til sygdommen er, men en del af årsagen er sandsynligvis beskyttelseslaget på blærevæggen, som er defekt. Gepan kan erstatte det manglende og ødelagte beskyttelseslag.

2. Strålecystitis

Dette er en kronisk betændelsestilstand i blæren, som skyldes strålebehandling af en cancer i underlivsregionen, f.eks. kræft i blærehalskirtlen hos mænd, livmoderkræft eller livmoderhalskræft hos kvinder, samt kræft i endetarmen. Symptomerne er ofte de samme som ses ved interstitiel cystitis. Der er tillige ofte blødninger fra blærevæggen, og der kan forekomme en tiltagende stivhed af blæren. Hos nogle patienter udvikles betændelsen i blæren uheldigvis først efter flere måneder til mange år efter en strålebehandling.

3. Hyppige blærebetændelser

Gentagne urinvejsinfektioner forårsaget af bakterier. Urinvejsinfektioner forekommer hyppigst hos kvinder, idet det korte urinrør gør det muligt for bakterier at få adgang til blæren. De hyppigt forekomne urinvejsinfektioner ses ofte i sammenhæng med den ødelagte slimhinde inde i blæren, altså beskyttelseslaget. Det betyder, at bakterier kan sætte sig fast på blærevæggen og forårsage en blærebetændelse. En akut infektion behandles med antibiotika. Symptomerne er ofte de samme, som ved smertefuld blæresygdom; smerte, hyppig og kraftig trang til vandladning.

Gepan er en mulig behandling i kombination med antibiotika eller som behandling i en symptomfri periode, idet Gepan kan nedsætte risikoen for, at bakterier sætter sig fast og forårsager en ny urinvejsinfektion.

4. Overaktiv blæresyndrom

Symptomerne på overaktiv blæresyndrom svarer til symptomerne på interstitiel cystitis. Det kan således være svært at adskille de to sygdomme. Overaktiv blæresyndrom er karakteriseret ved hyppige toiletbesøg ofte ledsaget af stærk vandladningstrang. Behandlingen rettes mod de forskellige årsager til den overaktive blære, og bliver ofte en kombination af flere behandlingsmuligheder. Symptomerne på en overaktiv blære er i det væsentligste forårsaget af en uhensigtsmæssig sammentrækning af blæremuskulaturen eller et ødelagt beskyttelseslag på blærevæggen. Er beskyttelseslaget ødelagt, vil affaldsstoffer i urinen kunne irritere nerveenderne. Dette giver bl.a. smerter og en stærk vandladningstrang.

Gode råd om ernæring

Oplevelsen af at bestemte madvarer synes at forværre dine symptomer, er ikke unormalt. Op til 90% kan opleve følsomhed overfor forskellige føde- og drikkevarer samt andre stoffer. Hyppigst er der tale om tomat, citrus, frugter, kaffe, the, alkohol, sodavand, spicy food, kunstige sødemidler/light produkter, hårfarvemidler og vitamin C. Hvis du selv opdager, at der er føde- og drikkevarer, der forværre din tilstand, anbefales det at du vælger disse fra i en periode på 3 måneder, hvorefter du vil have fået en fornemmelse af, hvad der fungerer for dig.

Generelt kan man sige, at syreholdige fødevarer og drikke gør urinen sur, og derfor kan der være fordele ved at undgå for mange syreholdige fødevarer og i stedet for spise basedannende fødevarer (kilde: painful-bladder.org).

Kategori	Anbefalede fødevarer	Fødevarer du bør være opmærksom ved
Frugt	Blåbær, pærer, vandmelon	Al anden frugt og juice
Grøntsager	De fleste grøntsager	Bønner, løg, tomater
Drikkevarer	Vand, koffeinfri kaffe og te	Alkohol, drikke med kulsyre, kaffe, te, tranebær- og citronsaft
Mejeriprodukter	Mælk, ost, frossen yoghurt, hvid chokolade, karamel	Stærk ost, æg, yoghurt, chokolade
Kornsorter	Pasta, ris, kartofler, noget brød	Brød fremstillet af rug og surdej
Måltider	Fisk, kylling, noget kød	Kød/fisk på dåse, konserveret, færdiglavet eller røget kød, kød med nitrater, ansjoser, kaviar
Nødder	Mandler, pinjekerner	De fleste andre nødder
Krydderier	Hvidløg og visse andre krydderier	Mayonaise, sojasovs, salatdressinger, eddike, kinesisk, mexicansk, indisk, thai eller stærkkrydret mad
Konserveringsmidler		Citronsyre, aspartam, saccharin, benzolalkohol. Fødevarer der indeholder konserveringsmidler og kunstige ingredienser eller farvestof

Skema til registrering af Gepan skylninger

	Dato	Tidspunkt
Gepan nr. 1		
Gepan nr. 2		
Gepan nr. 3		
Gepan nr. 4		
Gepan nr. 5		
Gepan nr. 6		

Med venlig hilsen

Personalet, Kvindesygdomme Ambulatoriet, SVS.